

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

17 Ιουλίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2888

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Φ.14/89494/ΓΔ4

Εκπαιδευτικές επισκέψεις μαθητών και μαθητριών και μετακινήσεις εκπαιδευτικών Δημόσιων και Ιδιωτικών σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης εντός και εκτός της χώρας.

**Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. του ν. 1566/1985 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α' 167), όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, β. το άρθρο 111 του ν. 1892/1990 «Εκσυγχρονισμός Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Α' 101),

γ. του άρθρου 8 του ν. 3699/2008 «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» (Α' 199),

δ. του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98) σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

ε. του άρθρου 16 του π.δ. 79/2017 «Οργάνωση και λειτουργία νηπιαγωγείων και δημοτικών σχολείων» (Α' 109), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

στ. του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει,

ζ. του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119),

η. του π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121),

θ. του π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

2. Την υπ' αρ. 190677/Δ5/10.11.2016 απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων «Αθλητικές Δραστηριότητες σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευ-

τεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Β' 3754), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Την παρ. 5 του άρθρου 1 της υπ' αρ. 50025/19.9.2018 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών «Μεταφορά μαθητών δημόσιων σχολείων από τις Περιφέρειες» (Β' 4217), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Την υπ' αρ. 83691/Γ7/1-8-2011 υπουργική απόφαση «Διαδικασίες Στελέχωσης και Καθήκοντα των Εκπαιδευτικών στα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)».

5. Την υπ' αρ. 6631/Υ1/20-07-2019 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Σοφία Ζαχαράκη» (Β' 3009).

6. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του προϋπολογισμού του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για τις δαπάνες που καλύπτονται από αυτόν, σύμφωνα με την υπ' αρ. Φ.1/Γ/261/68513/Β1/4-6-2020 εισήγηση του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 10 του ν. 4337/2015 (Α' 129), της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται για τους μαθητές και τις μαθήτριες των σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχολικές δράσεις εκτός σχολείου, οι οποίες απαιτούν μετακίνηση των μαθητών και μαθητριών από το σχολείο. Τέτοιες δράσεις είναι: α) η ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή, β) οι διδακτικές επισκέψεις, μετακινήσεις στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων, αθλητικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων επιστημονικού περιεχομένου κ.λπ., γ) οι εκπαιδευτικές επισκέψεις ή έξοδοι των μαθητών και των μαθητριών σε κοντινή απόσταση από το σχολείο, περιορισμένης χρονικής διάρκειας και όχι μεγαλύτερης των δύο διδακτικών ωρών, που υλοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, της βιωματικής μάθησης και του ευρύτερου ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία, δ) οι επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων, ε) οι μετακινήσεις μαθητών και μαθητριών και συνοδών εκπαιδευτικών στο εσωτερικό και στο

εξωτερικό, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και της φιλοξενίας ειδικών φορέων, στ) οι επισκέψεις σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ).

Με εξαίρεση την περίπτωση της ημερήσιας εκπαιδευτικής εκδρομής, η οποία δεν προσμετράται στον αριθμό των λοιπών ως άνω μετακινήσεων, οι δράσεις της περ. γ της ανωτέρω παραγράφου δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις έξι (6) για κάθε διδακτικό έτος και οι δράσεις των περ. β, δ, ε και στ της ανωτέρω παραγράφου δεν μπορούν να υπερβαίνουν, συνολικά αθροισόμενες, τις εννέα (9) ανά διδακτικό έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή

Η ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή εντάσσεται στον ετήσιο ή στον τριμηνιαίο προγραμματισμό που κάνει το κάθε σχολείο μετά από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και πραγματοποιείται άπαξ κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους.

Οι εκδρομές αυτές γίνονται ανά σχολείο ή ανά τάξεις και όχι ανά τμήμα. Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η πραγματοποίηση χωριστών ημερήσιων εκδρομών ανά τμήμα μιας τάξης, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και εφόσον αυτό επιβάλλουν ιδιαίτεροι παιδαγωγικοί λόγοι.

Για την πραγματοποίηση της ημερήσιας εκπαιδευτικής εκδρομής απαιτείται η συμμετοχή του εβδομήντα τοις εκατό (70%) του συνόλου των μαθητών και μαθητριών των τάξεων, για τις οποίες οργανώνεται κάθε ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή.

Η ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή πραγματοποιείται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, ο οποίος συντάσσει σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται ο τόπος πραγματοποίησης της εκδρομής (εντός ή εκτός νομού), ο χρόνος αναχώρησης και επιστροφής, το μέσο μεταφοράς, οι εκπαιδευτικοί που θα συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και το όνομα του/της υπευθύνου κάθε εκδρομής. Σημειώνεται ότι η ώρα επιστροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει τη 10η νυχτερινή, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων που κάτι τέτοιο καθίσταται αδύνατο, λόγω ανωτέρας βίας (π.χ. προγραμματισμένα δρομολόγια πλοίων κ.λπ.).

Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο/η Προϊστάμενος/η της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα. Στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο είναι απαραίτητες αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία.

Για τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει για τη μετακίνηση τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/

κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέχουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση. Οι μαθητές και μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στην εν λόγω δράση δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία.

Στην ημερήσια εκπαιδευτική εκδρομή μπορούν να συμμετέχουν και οι γονείς/κηδεμόνες των μαθητών και μαθητριών, με δική τους δαπάνη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων. Σε κάθε περίπτωση, την ευθύνη για την οργάνωση των ημερήσιων εκδρομών και την επιτήρηση των μαθητών και μαθητριών που μετακινούνται, έχουν οι συνοδοί εκπαιδευτικοί.

Άρθρο 2

Διδακτικές επισκέψεις, μετακινήσεις στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων, αθλητικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων επιστημονικού περιεχομένου κ.λπ.

Οι διδακτικές επισκέψεις, μετακινήσεις στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων, αθλητικών εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων επιστημονικού περιεχομένου κ.λπ., πραγματοποιούνται εκτός του σχολικού χώρου, σε περιοχές με ιδιαίτερη εκπαιδευτική αξία (πολιτιστική, αρχαιολογική, ιστορική, οικολογική), ή σε χώρους τεχνολογικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος. Αποτελούν αναγκαίο συμπλήρωμα της αγωγής των μαθητών και μαθητριών και έχουν σκοπό να διευρύνουν τους ορίζοντες των μαθητών και μαθητριών, να τους ενθαρρύνουν να κατανοήσουν και να εξοικειωθούν με το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, να παρέχουν σε αυτούς τη δυνατότητα να γνωρίσουν τα επιτεύγματα του ανθρώπου διαχρονικά και να αναπτύξουν την κοινωνικότητά τους.

Οι διδακτικές επισκέψεις του παρόντος άρθρου εντάσσονται στις εννέα (9) κατ' ανώτατο όριο σχολικές δράσεις ανά διδακτικό έτος και δεν επιτρέπεται να πραγματοποιούνται περισσότερες από μία (1) μέσα στον ίδιο μήνα.

Προκειμένου οι διδακτικές επισκέψεις να ανταποκρίνονται σε παιδαγωγικούς και διδακτικούς στόχους απαιτείται ο κατάλληλος σχεδιασμός τους, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής: α) τους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους, β) τις δραστηριότητες προετοιμασίας μελέτης του θέματος μέσα στην τάξη, γ) τις δραστηριότητες στον χώρο της επίσκεψης και δ) την αποτίμηση της όλης διαδικασίας και την εξαγωγή των αναγκών εκτιμήσεων και ανατροφοδοτήσεων.

Οι διδακτικές επισκέψεις αυτού του άρθρου εντάσσονται στον ετήσιο ή στον τριμηνιαίο προγραμματισμό που κάνει το κάθε σχολείο μετά από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, στην επιλογή και τον προγραμματισμό των οποίων λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια τα οποία ορίζονται από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π). Για την πραγματοποίησή τους, συντάσσεται σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται ο τόπος πραγματοποίησης της/των επίσκεψης/επισκέψεων (εντός ή εκτός νομού), ο χρόνος αναχώρησης και επιστροφής,

το μέσο μεταφοράς, οι τάξεις/τμήματα που συμμετέχουν, οι εκπαιδευτικοί που θα συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και το όνομα του/της υπεύθυνου εκπαιδευτικού κάθε επίσκεψης. Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της διδακτικής επίσκεψης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση του/της Προϊσταμένου/Προϊσταμένης Εκπαιδευτικών Θεμάτων, ο/η οποίος/οποία μπορεί να διατυπώνει τις δικές του/της παρατηρήσεις και προτάσεις. Στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο είναι απαραίτητες αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία.

Οι διδακτικές επισκέψεις του παρόντος άρθρου υλοποιούνται εντός του υποχρεωτικού διδακτικού ωραρίου και η διάρκειά τους δύναται να παραταθεί πέραν του διδακτικού ωραρίου, μέχρι και δύο (2) διδακτικές ώρες, για τις περιπτώσεις που αυτό καθίσταται αναγκαίο για την ολοκλήρωση μιας δραστηριότητας.

Για τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει για τις διδακτικές επισκέψεις τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέχουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση. Οι μαθητές και μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στις εν λόγω δράσεις δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία.

Κάθε διδακτική επίσκεψη αυτού του άρθρου πραγματοποιείται με την προϋπόθεση ότι συμμετέχουν σ' αυτή τα δύο τρίτα (2/3) τουλάχιστον των μαθητών και μαθητριών κάθε τμήματος/τάξης.

Στις διδακτικές επισκέψεις αυτού του άρθρου μπορούν να συμμετέχουν και οι γονείς/κηδεμόνες των μαθητών και μαθητριών, με δική τους δαπάνη, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων. Σε κάθε περίπτωση, την ευθύνη για την οργάνωση των επισκέψεων αυτών και την επιτήρηση των μαθητών και μαθητριών που μετακινούνται, έχουν οι συνοδοί εκπαιδευτικοί.

Άρθρο 3

Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες

Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους και κατά τις εργάσιμες ημέρες, το Σάββατο ή/και την Κυριακή είναι δυνατό να πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών και μαθητριών των σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως εξής:

α) Εντός ορίων της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των ενδοσχολικών αγώνων, των αγώνων ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ, καθώς και Αθλητικών Προγραμμάτων και Δράσεων εγκεκριμένων από το Υ.ΠΑΙ.Θ., σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, με έγκριση του/της Διευθυντή/ντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου, έπειτα από ενυπόγραφη συναίνεση του γονέα

ή κηδεμόνα. Οι μετακινήσεις αυτές μπορούν να πραγματοποιούνται εντός ή εκτός ωρολογίου προγράμματος.

β) Εκτός ορίων της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, στο πλαίσιο των αγώνων ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ, καθώς και των εγκεκριμένων από το Υ.ΠΑΙ.Θ., Αθλητικών Προγραμμάτων και Δράσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τις εγκεκριμένες προκηρύξεις των Οργανωτικών Επιτροπών Σχολικών Αθλητικών Δραστηριοτήτων (Ο.Ε.Σ.Α.Δ.), με έγκριση του/της οικείου/ας Διευθυντή/ντριας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στις μετακινήσεις αυτές συμμετέχουν συγκεκριμένοι μαθητές/τριες ή ομάδες μαθητών και μαθητριών του σχολείου, έπειτα από ενυπόγραφη συναίνεση του γονέα ή κηδεμόνα και σχετική απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

γ) Στο εξωτερικό για συμμετοχή σε Διεθνείς Σχολικές Αθλητικές Δραστηριότητες και Αγώνες με απόφαση της Διεύθυνσης Φυσικής Αγωγής του Υ.ΠΑΙ.Θ., ύστερα από εισήγηση της Κεντρικής Οργανωτικής Επιτροπής Σχολικών Αθλητικών Δραστηριοτήτων (Κ.Ο.Ε.Σ.Α.Δ.).

δ) Για τη διδασκαλία αντικειμένων (π.χ. κολύμβηση, κ.α.) στο πλαίσιο του μαθήματος Φυσικής Αγωγής, κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους τις εργάσιμες ημέρες και εντός του σχολικού ωραρίου, είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών/μαθητριών των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η μετακίνηση από και προς τον χώρο διεξαγωγής των μαθημάτων γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, χωρίς οικονομική επιβάρυνση των μαθητών/τριών, με έγκριση του/της Διευθυντή/ντριας και του Συλλόγου Διδασκόντων, έπειτα από ενυπόγραφη συναίνεση του γονέα ή κηδεμόνα που αφορά στη μετακίνηση. Στις μετακινήσεις συμμετέχουν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες της τάξης ή του τμήματος και ως συνοδός ορίζεται εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ11 κατά προτεραιότητα, με σχετική απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και επιπλέον ένας/μία εκπαιδευτικός, όπου κρίνεται απαραίτητο.

Για τις ανωτέρω μετακινήσεις, εντός ή εκτός ορίων της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, ισχύουν τα οριζόμενα στην υπ' αρ. 190677/Δ5/10.11.2016 υπουργική απόφαση «Αθλητικές Δραστηριότητες Σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης» (Β' 3754), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 4

Εκπαιδευτικές επισκέψεις - έξοδοι περιορισμένης χρονικής διάρκειας

Πρόκειται για εκπαιδευτικές επισκέψεις ή εξόδους των μαθητών/τριών σε κοντινή απόσταση από το σχολείο, περιορισμένης χρονικής διάρκειας και όχι μεγαλύτερης των δύο (2) διδακτικών ωρών, που υλοποιούνται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, της βιωματικής μάθησης και του ευρύτερου ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία.

Για τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στις παραπάνω δράσεις, απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει τουλάχιστον τρεις (3) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέ-

χουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση.

Οι εν λόγω σχολικές δράσεις μπορεί να μην εντάσσονται στον ετήσιο ή τριμηνιαίο προγραμματισμό του σχολείου, αλλά να είναι έκτακτες μετακινήσεις των μαθητών, οπότε εγκρίνονται από τον/την Διευθυντή/ντρια ή τον/την Προϊστάμενο/νη του σχολείου, ύστερα από εισήγηση των διδασκόντων που είναι υπεύθυνοι για την εκάστοτε σχολική δράση και οι οποίοι συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες σε αυτή. Για την πραγματοποίησή τους, ενημερώνεται από το Διευθυντή/ντρια ή Προϊστάμενο/η του σχολείου ο/η οικείος/α Προϊστάμενος/η Εκπαιδευτικών Θεμάτων με ταυτόχρονη βεβαίωση για την τήρηση και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την ασφάλεια των μαθητών/τριών κατά τη μετακίνησή τους.

Υπεύθυνος συνοδός εκπαιδευτικός ορίζεται αποκλειστικά και μόνο ο/η εκπαιδευτικός, ο/η οποίος/α σύμφωνα με το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα (ΕΩΠ) διδάσκει τη/τις συγκεκριμένη/ες διδακτική/ες ώρα/ες στην/στο τάξη/τμήμα.

Οι μετακινήσεις αυτές μπορεί να αφορούν είτε όλο το σχολείο είτε τάξη ή τμήμα και απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίησή τους είναι η συμμετοχή σε αυτές των δύο τρίτων (2/3) των μαθητών/τριών του τμήματος.

Μαθητές/τριες οι οποίοι/ες δεν συμμετέχουν παραμένουν στο σχολείο καθ' όλη τη διάρκεια της διδακτικής επίσκεψης και συμμετέχουν σε σχολικές δραστηριότητες ή παρακολουθούν ειδικά διαμορφωμένο ωρολόγιο πρόγραμμα, σύμφωνα με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

Οι εκπαιδευτικές επισκέψεις του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις έξι (6) για κάθε διδακτικό έτος.

Άρθρο 5

Μετακινήσεις μαθητών και μαθητριών
Δημοτικών Σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων -
Συμμετοχή στο Εργαστήρι Δημοκρατίας

Α. Καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να πραγματοποιούνται επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων, τις οποίες οργανώνει το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, των σχολείων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης που προσκαλούνται από το Ίδρυμα ύστερα από αίτησή τους.

Η επίσκεψη στη Βουλή των Ελλήνων εντάσσεται στις εννέα (9) σχολικές δράσεις που δικαιούται να υλοποιήσει η κάθε σχολική μονάδα, πραγματοποιείται άπαξ κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους και αφορά στους μαθητές και στις μαθήτριες συγκεκριμένων τάξεων που ορίζει το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίησή της είναι η συμμετοχή σε αυτή του 1/2 των μαθητών/τριών της τάξης (όχι του τμήματος) που μετακινείται. Για σχολεία με μικρό αριθμό μαθητών/τριών σε τάξη που επιθυμεί τη συμμετοχή της, δίνεται η δυνατότητα συνδιοργάνωσης της επίσκεψης στη Βουλή των Ελλήνων με σχολικές μονάδες της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τη σύμφωνη γνώμη του/της οικείου/ας Διευθυντή/ντριας

ας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην περίπτωση αυτή, η κάθε σχολική μονάδα ορίζει τους δικούς της υπεύθυνους εκπαιδευτικούς συνοδούς και υπεύθυνο της επίσκεψης. Η μετακίνηση των μαθητών/τριών στη Βουλή των Ελλήνων γίνεται κατά τάξη και όχι κατά τμήμα.

Για την πραγματοποίηση των επισκέψεων των σχολείων στη Βουλή των Ελλήνων απαιτούνται τα εξής:

α. Πρόσκληση του/της Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων.

β. Ετήσια έγκριση του προγράμματος των επισκέψεων στη Βουλή των Ελλήνων και της μετακίνησης των σχολείων από τον/την αρμόδιο/α Γενικό/κή Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

γ. Ηλεκτρονική αίτηση των σχολείων στο Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων.

δ. Ηλεκτρονική επιβεβαίωση της αίτησης του σχολείου από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, στην οποία αναγράφεται η ημέρα και η ώρα της επίσκεψης και ο αριθμός των προσκαλούμενων μαθητών/τριών.

ε. Υπεύθυνη δήλωση των γονέων/κηδεμόνων οι οποίοι συναινούν ή όχι για τη συμμετοχή των μαθητών/τριών στη δράση, η οποία κατατίθεται εγκαίρως στον/στη Διευθυντή/ντρια του σχολείου προκειμένου να προβεί στη διαδικασία διοργάνωσης της μετακίνησης.

στ. Απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων του οικείου σχολείου, ο οποίος συντάσσει σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται η ημερομηνία πραγματοποίησης της επίσκεψης, ο χρόνος αναχώρησης και επιστροφής, το μέσο μεταφοράς και το δρομολόγιο που θα ακολουθηθεί, το όνομα των υπευθύνων των τμημάτων που θα συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και το όνομα του/της υπεύθυνου/νης της επίσκεψης.

ζ. Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο/η Προϊστάμενος/η της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.

Οι επισκέψεις στη Βουλή των Ελλήνων, μπορούν να περιλαμβάνουν για την ηπειρωτική χώρα: έως μία (1) διανυκτέρευση για αποστάσεις μέχρι 300 χμ, έως δύο (2) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 301 χμ έως 500 χμ και έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 500 χμ και πάνω. Για τις νησιωτικές περιοχές της χώρας, μπορούν να περιλαμβάνουν έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Στις ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών/τριών με πλοίο, στην περίπτωση που αυτά εκτελούν αποκλειστικά και μόνο βραδινά δρομολόγια.

Για μετακινήσεις χωρίς διανυκτέρευση, ως συνοδοί ορίζονται οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί της τάξης και ένας εξ αυτών ορίζεται υπεύθυνος της επίσκεψης.

Για μετακινήσεις με διανυκτέρευση/σεις ως συνοδοί ορίζονται οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί της τάξης, ενώ υπεύθυνος της επίσκεψης ορίζεται ο/η Διευθυντής/ντρια ή ο/η Υποδιευθυντής/ντρια της σχολικής μονάδας. Σε περίπτωση κωλύματος, υπεύθυνος της επίσκεψης ορίζεται άλλος μόνιμος εκπαιδευτικός της σχολικής μονάδας, με

απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση που δεν υπάρχει μόνιμος εκπαιδευτικός, ο/η υπεύθυνος/η της επίσκεψης ή/και ο/η αναπληρωτής/ τριά του δύναται να είναι αναπληρωτής εκπαιδευτικός πλήρους ωραρίου. Σε κάθε περίπτωση οι συνοδοί εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να είναι λιγότεροι από ν+1 (όπου ν ο αριθμός των τμημάτων της τάξης που μετακινείται).

Στο πρόγραμμα της επίσκεψης δύναται να συμμετάσχουν και γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών, με δική τους δαπάνη, μετά από σύμφωνη γνώμη του Συλλόγου Διδασκόντων, οι οποίοι όμως δεν συνοδεύουν τους μαθητές/τριες μέσα στο κτίριο της Βουλής. Σε κάθε περίπτωση την ευθύνη για την εφαρμογή του προγράμματος και την επιτήρηση των μαθητών/τριών την έχουν οι εκπαιδευτικοί και όχι οι γονείς/κηδεμόνες.

Στους μαθητές/μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στην εν λόγω δράση καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία ανά ημέρα επίσκεψης.

Β. Σχετικά με τη συμμετοχή των μαθητών/τριών των τάξεων Δημοτικών Σχολείων της Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Αττικής στο Εργαστήρι Δημοκρατίας, η μετακίνηση των σχολικών μονάδων εγκρίνεται κατά τμήμα, προκειμένου αυτές να παρακολουθήσουν το βιωματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εργαστήρι Δημοκρατίας», που παρουσιάζεται από το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων. Η συμμετοχή στο ανωτέρω βιωματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα εντάσσεται στις εννέα (9) σχολικές δράσεις και πραγματοποιείται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, ο οποίος συντάσσει σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται ο χρόνος πραγματοποίησης της επίσκεψης, το μέσο μεταφοράς, ο-η/οι εκπαιδευτικός/κοί που θα συνοδεύουν τους/τις μαθητές/τριες, ο/η υπεύθυνος/νη του τμήματος ο/η οποίος/α ορίζεται και ως υπεύθυνος/νη επίσκεψης.

Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο/η Προϊστάμενος/η της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.

Για τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει για τις διδακτικές επισκέψεις τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέχουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση. Οι μαθητές και μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στην εν λόγω δράση δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία.

Άρθρο 6

Επισκέψεις στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών

Επισκέψεις στο πλαίσιο φιλοξενίας ειδικών φορέων

Κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους είναι δυνατό να

πραγματοποιούνται μετακινήσεις μαθητών/τριών και συνοδών εκπαιδευτικών των σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, στο πλαίσιο: α. εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών, β. φιλοξενίας ειδικών φορέων (π.χ. ανώτατα πανεπιστημιακά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, Ευρωκοινοβούλιο, ΟΗΕ κ.λπ.), οι οποίες εντάσσονται στον ετήσιο ή στον τριμηνιαίο προγραμματισμό που κάνει το κάθε σχολείο μετά από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και περιλαμβάνονται στις εννέα (9) σχολικές δράσεις που δικαιούται να υλοποιήσει κατ' έτος.

Α. Οι μετακινήσεις στο εσωτερικό στο πλαίσιο εγκεκριμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων μπορούν να περιλαμβάνουν ή όχι διανυκτερεύσεις, ανάλογα με την απόσταση. Οι μετακινήσεις στην ηπειρωτική χώρα μπορούν να περιλαμβάνουν έως μία (1) διανυκτέρευση για αποστάσεις μέχρι 300 χμ, έως δύο (2) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 301 χμ έως 500 χμ και έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 500 χμ και πάνω. Για τις νησιωτικές περιοχές της χώρας, μπορούν να περιλαμβάνουν έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Στις ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών με πλοία, στην περίπτωση που αυτά εκτελούν αποκλειστικά και μόνο βραδινά δρομολόγια.

Οι μετακινήσεις της παρ. Α του παρόντος πραγματοποιούνται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, ο οποίος συντάσσει σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται ο τόπος πραγματοποίησης της επίσκεψης, ο χρόνος αναχώρησης και επιστροφής, το μέσο μεταφοράς, οι τάξεις/τμήματα που συμμετέχουν, οι εκπαιδευτικοί που θα συνοδεύουν τους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και το όνομα του/της υπευθύνου κάθε επίσκεψης.

Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο/η Προϊστάμενος/η της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα. Στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο είναι απαραίτητες αλλαγές στον αρχικό προγραμματισμό, επαναλαμβάνεται η ίδια διαδικασία.

Για τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει για τη μετακίνηση τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέχουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση. Οι μαθητές και μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στην εν λόγω δράση δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία ανά ημέρα μετακίνησης.

Β. Μετακινήσεις μαθητών/τριών και συνοδών εκπαιδευτικών στο εξωτερικό πραγματοποιούνται στο πλαίσιο

σιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ανταλλαγών και φιλοξενίας ειδικών φορέων εντός του σχολικού έτους.

Οι μετακινήσεις στο εξωτερικό έχουν διάρκεια έως επτά (7) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των αργιών, για μετάβαση σε ευρωπαϊκό ή μεσογειακό κράτος και έως δέκα (10) ημέρες, συμπεριλαμβανομένων των αργιών, για μετάβαση σε κράτος εκτός Ευρώπης ή Μεσογείου, ο δε αριθμός των ημερών μετακίνησης πρέπει αυστηρά να δικαιολογείται από το σκοπό και το εκπαιδευτικό περιεχόμενο της εκπαιδευτικής μετακίνησης.

1. Σε αυτές συμμετέχουν συγκεκριμένες ομάδες μαθητών/τριών του σχολείου, ύστερα από σχετική και αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών και οπωσδήποτε με την έγγραφη συναίνεση των γονέων ή κηδεμόνων τους.

2. Ο αριθμός των μετακινήσεων ανά έτος, η χρονική περίοδος μετακίνησης και ο αριθμός των μετακινούμενων μαθητών, μαθητριών και συνοδών εκπαιδευτικών, οι οποίοι πρέπει απαραίτητα να ανήκουν στη σχολική μονάδα και στην παιδαγωγική ομάδα του προγράμματος, όταν πρόκειται για συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα, καθορίζονται σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας του συγκεκριμένου σχεδίου στο οποίο εντάσσεται η μετακίνηση, με την προϋπόθεση ότι δεν διαταράσσεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας.

3. Η έγκριση μετακίνησης στο εξωτερικό δίνεται από τον/τη Διευθυντή/ντρια της οικείας Διεύθυνσης Π.Ε., στον/στην οποίο/α αποστέλλεται από τη σχολική μονάδα φάκελος με τα κάτωθι δικαιολογητικά:

- Αίτηση υπογεγραμμένη και σφραγισμένη από τον/τη Διευθυντή/ντρια της Σχολικής Μονάδας και τους/τις συμμετέχοντες/σες εκπαιδευτικούς.

- Αντίγραφο του πρακτικού συγκρότησης της παιδαγωγικής ομάδας (για συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα).

- Αντίγραφο του πρακτικού συλλόγου διδασκόντων, στο οποίο αναφέρονται:

- α. η απόφαση του συλλόγου για την έγκριση πραγματοποίησης της επίσκεψης,

- β. ο κωδικός και ο τίτλος του σχεδίου (για συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα),

- γ. τα ονόματα των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών (όταν μετακινούνται και μαθητές/τριες),

- δ. αναλυτικά: αναλυτικό πρόγραμμα μετακίνησης και διαμονής με διευκρίνιση μεταφορικού μέσου (ώρες/μέρες/αριθμοί πτήσεων), περιγραφή διαμονής, διαδικασία επιλογής του ταξιδιωτικού πρακτορείου, ταξιδιωτική ασφάλεια, υγειονομική περίθαλψη).

- Αντίγραφο της επίσημης υπογεγραμμένης έγκρισης και σύμβασης του προγράμματος από τον φορέα συντονισμού σε εθνικό (Ι.Κ.Υ.) ή σε ευρωπαϊκό επίπεδο (για συγκεκριμένα ευρωπαϊκά προγράμματα) ή το αντίγραφο έγκρισης αδελφοποίησης (για αδελφοποιήσεις σχολείων).

- Πρόσκληση (ονομαστική) και πρόγραμμα (αναλυτικά ανά ημερολογιακή ημέρα) της επίσκεψης από το ξένο σχολείο ή τον φορέα υποδοχής.

- Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν παρακωλύεται η ομαλή λειτουργία της σχολικής μονάδας και δικαιολόγηση τρόπου αναπλήρωσης διδακτικών ωρών.

- Βεβαίωση του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου ότι τηρεί στο γραφείο του τις ενυπόγραφες δηλώσεις των γονέων ή κηδεμόνων των συμμετεχόντων μαθητών/μαθητριών, με τις οποίες επιτρέπουν στα παιδιά τους να συμμετάσχουν στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική δραστηριότητα.

4. Τα δικαιολογητικά προς έγκριση των εκπαιδευτικών μετακινήσεων στο εξωτερικό υποβάλλονται τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες πριν την υλοποίησή τους από τον/τη Διευθυντή/ντρια του σχολείου στον/στην οικείο/α Διευθυντή/ντρια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, ο/η οποίος/α αφού συντάξει σχετική αιτιολογημένη έγκριση ή απόρριψη του αιτήματος, την υποβάλλει στον/στη Διευθυντή/ντρια του σχολείου εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την υποβολή του αιτήματος για τις δικές του περαιτέρω ενέργειες.

5. Σε περίπτωση εκπαιδευτικής μετακίνησης στο εξωτερικό, ο/η Διευθυντής/ντρια του σχολείου ενημερώνει εγκαίρως την Πρεσβεία ή το πλησιέστερο Προξενείο της Ελλάδας στη χώρα μετάβασης με κοινοποίηση της σχετικής απόφασης μετακίνησης στη Διεύθυνση Ε1 του Υπουργείου Εξωτερικών (στην ηλεκτρονική διεύθυνση e01@mfa.gr ή στο φαξ 210 - 3682 277).

6. Σε ό,τι αφορά στον αριθμό των συνοδών-εκπαιδευτικών προβλέπονται:

- α. για ομάδα έως 10 μαθητές/τριες, δύο (2) συνοδοί-εκπαιδευτικοί,

- β. για ομάδες 11 έως 20 μαθητές/τριες, τρεις (3) συνοδοί-εκπαιδευτικοί,

- γ. για ομάδες 21 έως 30 μαθητές/τριες, τέσσερις (4) συνοδοί-εκπαιδευτικοί.

7. Οι σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να πραγματοποιούν αδελφοποιήσεις μόνον με σχολεία του εξωτερικού, ύστερα από σχετική απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, στην οποία περιγράφεται επακριβώς ο σκοπός της αδελφοποίησης. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μετακίνηση στο πλαίσιο αδελφοποίησης σχολείων, αποτελεί η έγκριση της αδελφοποίησης από την αιρετή Περιφέρεια, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 9 του κεφ. Η του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Επισημαίνεται ότι για την έγκριση της αδελφοποίησης από την αιρετή Περιφέρεια, η ενδιαφερόμενη σχολική μονάδα οφείλει να προσκομίσει τα παρακάτω συνοδευτικά: α) Πρακτικό Συλλόγου Διδασκόντων στο οποίο πρέπει να περιγράφεται επακριβώς ο σκοπός της αδελφοποίησης και οι υπεύθυνοι εκπαιδευτικοί και β) έγγραφη βεβαίωση του ετέρου σχολείου ότι συμφωνεί να πραγματοποιηθεί η αδελφοποίηση. Τα παραπάνω διαβιβάζονται στα Γραφεία Παιδείας των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων, δια της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, απαραίτητα συνοδευόμενα με τη σχετική εισήγηση του/της Διευθυντή/ντριας Εκπαίδευσης. Η εκδοθείσα απόφαση κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η αδελφοποίηση με ένα συγκεκριμένο σχολείο γίνεται μία φορά και ισχύει στο διηνεκές. Επιτρέπεται η πραγματοποίηση έως δύο (2) μετακινήσεων αυτού του τύπου ανά σχολικό έτος, ανεξαρτήτως αν μία

σχολική μονάδα έχει αδελφοποιηθεί με περισσότερα του ενός σχολεία.

8. Επιτρέπεται η συγκρότηση διασχολικής ομάδας, έως και είκοσι τεσσάρων (24) μαθητών και μαθητριών διαφορετικών σχολείων της ίδιας Διεύθυνσης Π.Ε. για τη συμμετοχή τους στις μετακινήσεις του παρόντος άρθρου. Σε αυτήν την περίπτωση, κάθε σχολική μονάδα ορίζει τους δικούς της υπεύθυνους συνοδούς εκπαιδευτικούς και τον δικό της υπεύθυνο εκπαιδευτικό για τη μετακίνηση.

Τη διαδικασία για την έγκριση της μετακίνησης αναλαμβάνει, σε συνεννόηση με τους υπεύθυνους των λοιπών σχολικών μονάδων, ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός του σχολείου με τις περισσότερες συμμετοχές. Η συγκρότηση της διασχολικής ομάδας γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη του/της Προϊστάμενου/νης της οικείας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Άρθρο 7

Διαδικτικές επισκέψεις στα Κέντρα
Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)

Τα προσφερόμενα προγράμματα των ΚΠΕ είναι ημερήσια ή πολυήμερα και υλοποιούνται σε όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους για σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατόπιν έκδοσης σχετικής εγκυκλίου του Υ.ΠΑΙ.Θ.

1. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Οι σχολικές μονάδες για κάθε πρόγραμμα που εκπονούν έχουν δικαίωμα να κάνουν αίτηση επίσκεψης σε δύο (2) ΚΠΕ. Συνεπώς, οι επισκέψεις που μπορεί να πραγματοποιήσει κάθε σχολική μονάδα, στο πλαίσιο κάθε προγράμματος, είναι δύο (2): μία (1) επίσκεψη σε ΚΠΕ εντός εμβέλειας όπου ανήκει το σχολείο και μία (1) σε ΚΠΕ εκτός εμβέλειας.

Για την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, οι ενδιαφερόμενες σχολικές μονάδες μπορούν να πραγματοποιούν διδακτικές επισκέψεις στα ΚΠΕ μέχρι και τις 10 Ιουνίου οι οποίες περιλαμβάνονται στις εννέα (9) σχολικές δράσεις κατ' έτος.

Οι σχολικές μονάδες που υλοποιούν εγκεκριμένα Προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, δύναται να αιτηθούν εκπαιδευτικής επίσκεψης των μαθητών/τριών και των εμπλεκόμενων εκπαιδευτικών τους σε ΚΠΕ, προκειμένου να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικά προγράμματα που οργανώνονται και υλοποιούνται από αυτά, ως ακολούθως:

α) οι εκπαιδευτικοί των σχολικών μονάδων που υλοποιούν με τους μαθητές τους προγράμματα Σχολικών Δραστηριοτήτων, καταθέτουν στους αρμόδιους Υπεύθυνους Σχολικών Δραστηριοτήτων των οικείων Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης αίτηση παρακολούθησης εκπαιδευτικού προγράμματος σε ΚΠΕ,

β) οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης διαβιβάζουν στα ΚΠΕ τους πίνακες με τις αιτήσεις των σχολικών μονάδων για παρακολούθηση προγράμματος του ΚΠΕ,

γ) τα ΚΠΕ, κατόπιν επικοινωνίας με τις ενδιαφερόμενες σχολικές μονάδες, καταρτίζουν το πρόγραμμα των εκπαιδευτικών επισκέψεων που πρόκειται να δεχθούν.

Η συμμετοχή των μαθητών/τριών στα ΚΠΕ πραγματοποιείται με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων, ο οποίος συντάσσει σχετικό πρακτικό όπου αναφέρονται ο χρόνος πραγματοποίησης της επίσκεψης, το μέσο μεταφοράς, οι εκπαιδευτικοί που θα συνοδεύουν τους μαθητές, καθώς και το όνομα του υπεύθυνου της επίσκεψης.

Αντίγραφο του πρακτικού υποβάλλεται εντός δυο (2) εργάσιμων ημερών από την ημέρα λήψης της απόφασης του Συλλόγου Διδασκόντων και τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την πραγματοποίηση της μετακίνησης στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για ενημέρωση, ο/η Προϊστάμενος/η της οποίας δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες δεν δεσμεύουν τη σχολική μονάδα.

Για τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών απαιτείται η έγγραφη συναίνεση των γονέων/κηδεμόνων τους. Το σχολείο οφείλει να ενημερώνει για τις διδακτικές επισκέψεις τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν τους γονείς/κηδεμόνες, οι οποίοι με υπεύθυνη δήλωσή τους παρέχουν τη συναίνεσή τους ή δηλώνουν τη διαφωνία τους για τη συμμετοχή των παιδιών τους στη δράση. Οι μαθητές και μαθήτριες που δεν παίρνουν μέρος στην εν λόγω δράση δεν προσέρχονται στο σχολείο ή αποχωρούν από το σχολείο με συνοδεία των γονέων/κηδεμόνων τους και τους καταχωρίζεται μία δικαιολογημένη απουσία ανά ημέρα.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗΣ

Οι επισκέψεις στα ΚΠΕ, ανάλογα με το πρόγραμμα που έχει επιλεγεί (μονοήμερο ή πολυήμερο), μπορούν να περιλαμβάνουν για την ηπειρωτική χώρα: έως μία (1) διανυκτέρευση για αποστάσεις μέχρι 300χμ, έως δύο (2) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 301 χμ έως 500 χμ και έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις για αποστάσεις από 500 χμ και πάνω. Για τις νησιωτικές περιοχές της χώρας, μπορούν να περιλαμβάνουν έως τρεις (3) διανυκτερεύσεις. Στις ημέρες μετακίνησης δεν συνυπολογίζονται οι διανυκτερεύσεις κατά τη διάρκεια της μετακίνησης των μαθητών με πλοία, στην περίπτωση που αυτά εκτελούν αποκλειστικά και μόνο βραδινά δρομολόγια.

Επισημαίνεται ότι, τα πολυήμερα προγράμματα των ΚΠΕ αφορούν στις Ε' και ΣΤ' τάξεις των δημοτικών σχολείων χωρίς αυτό να απαγορεύει τη μετακίνηση και των υπολοίπων τάξεων (Α', Β', Γ', Δ') καθώς και του Νηπιαγωγείου για την παρακολούθηση μονοήμερων προγραμμάτων σε ΚΠΕ εντός ή εκτός εμβέλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Α. Προϋποθέσεις μετακινήσεων

Άρθρο 8

1. Για κάθε μετακίνηση μαθητών και μαθητριών απαιτείται απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων της σχολικής μονάδας που πραγματοποιεί τη μετακίνηση με αιτιολόγηση του σκοπού και της επιλογής του τόπου προορισμού, η οποία λαμβάνεται είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των πολυήμερων εκδρομών και μετακινήσεων και δέκα (10) τουλάχιστον

ημέρες πριν από την πραγματοποίηση των ημερήσιων εκδρομών και μετακινήσεων.

Με την απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων ορίζονται απαραίτητως ως προς τη μετακίνηση τα εξής:

i. Οι συνοδοί εκπαιδευτικοί των τμημάτων που λαμβάνουν μέρος στη μετακίνηση, που είναι μόνιμοι εκπαιδευτικοί ή αναπληρωτές πλήρους ωραρίου. Ένας/μία εκ των συνοδών ορίζεται ως υπεύθυνος/η της μετακίνησης και έτερος ως αναπληρωτής του.

Ειδικά για τις ΣΜΕΑΕ Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης ορίζεται ένας (1) συνοδός ανά τμήμα, εκπαιδευτικός ή μέλος του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού, εκτός κι αν οι ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών απαιτούν μεγαλύτερο αριθμό συνοδών.

ii. Ο/Η υπεύθυνος/η της μετακίνησης, καθώς και οι συνοδοί εκπαιδευτικοί, θα πρέπει να ανήκουν στον Σύλλογο Διδασκόντων του σχολείου που πραγματοποιεί την μετακίνηση.

iii. Η ημερομηνία αναχώρησης και επιστροφής.

iv. Ο τόπος όπου θα πραγματοποιηθεί η εκπαιδευτική μετακίνηση και δράση.

v. Το αναλυτικό πρόγραμμα της εκπαιδευτικής μετακίνησης και δράσης, το οποίο πρέπει να τηρείται απαραίτητα, για να επιτυγχάνεται τόσο ο σκοπός της, που είναι εκπαιδευτικός και μορφωτικός, όσο και η ασφαλής μετακίνηση των μαθητών και μαθητριών. Στο αναλυτικό πρόγραμμα θα πρέπει να αναγράφονται οι ακριβείς ώρες αναχώρησης και άφιξης στον προορισμό, τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη μετακίνηση, οι αριθμοί πτήσεων για αεροπορικές μετακινήσεις, τα ακτοπλοϊκά δρομολόγια για θαλάσσιες μετακινήσεις κ.ο.κ., όπως επίσης και το ημερήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και μετακινήσεων στον τόπο προορισμού, ξεχωριστά για κάθε ημέρα.

vi. Στις περιπτώσεις μετακινήσεων των άρθρων 4, 5, και 6, εφόσον οι μετακινήσεις πραγματοποιούνται στο πλαίσιο εγκεκριμένων προγραμμάτων, στο πρακτικό αναγράφεται απαραίτητως η απόφαση έγκρισης του προγράμματος.

vii. Στις περιπτώσεις μετακινήσεων με διανυκτέρευση/σεις σε ό,τι αφορά στον αριθμό των συνοδών- εκπαιδευτικών προβλέπονται τα ακόλουθα:

α) για ομάδα έως 25 μαθητές/τριες, δύο (2) συνοδοί- εκπαιδευτικοί,

β) για ομάδες 26 έως 50 μαθητές/τριες, τρεις (3) συνοδοί- εκπαιδευτικοί,

γ) για ομάδες 51 έως 75 μαθητές/τριες, τέσσερις (4) συνοδοί- εκπαιδευτικοί.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να τηρείται η αναλογία τουλάχιστον ένας/μία (1) εκπαιδευτικός ανά είκοσι πέντε (25) μαθητές και ένας/μία (1) επιπλέον εκπαιδευτικός.

2. Για σχολεία με μικρό αριθμό μαθητών/τριών, δίνεται η δυνατότητα συνδιοργάνωσης της εκπαιδευτικής δράσης με σχολικές μονάδες της οικείας Διεύθυνσης Π.Ε. με τη σύμφωνη γνώμη του/της οικείου/ας Διευθυντή/τριας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Στην περίπτωση αυτή, η κάθε σχολική μονάδα ορίζει τους δικούς της υπεύθυνους εκπαιδευτικούς συνοδούς και υπεύθυνο/νη της επίσκεψης.

3. Για τις μετακινήσεις των περιπτώσεων των άρθρων 4, 5 και 6 τα ονόματα των συμμετεχόντων μαθητών και μαθητριών αναγράφονται στην απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.

4. Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητο ο γονέας/ κηδεμόνας να καταθέτει στον/στη Διευθυντή/ντρια του σχολείου ενυπόγραφη υπεύθυνη δήλωση, με την οποία συναινεί ή όχι για τη συμμετοχή του παιδιού του στη σχεδιαζόμενη εκπαιδευτική δράση, αφού προηγουμένως ενημερωθεί εγγράφως για το αναλυτικό πρόγραμμα αυτής και συμφωνεί για την πιστή τήρησή του, καθώς και για τις υποχρεώσεις των μαθητών και μαθητριών. Οι υπεύθυνες δηλώσεις κατατίθενται εντός προθεσμίας που ορίζεται από τον/τη Διευθυντή/ντρια του σχολείου.

5. Με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου είναι δυνατό να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική μετακίνηση γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/μαθητριών, με δική τους δαπάνη, χωρίς σ' αυτή την περίπτωση να μειώνεται ο αριθμός των συνοδών εκπαιδευτικών.

6. Σε περίπτωση που στο σχολείο φοιτά μαθητής/τρια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ο/η οποίος/α υποστηρίζεται από Σχολικό/ή Νοσηλεύτη/τρια ή Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στην υπ' αρ. 88348/Δ3/30-05-2018 υπουργική απόφαση «Καθήκοντα και αρμοδιότητες των κλάδων ΠΕ25 Σχολικών Νοσηλευτών και του κλάδου ΔΕ01 Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού στα σχολεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» (Β' 1585). Επιπλέον, με αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων είναι δυνατό μαθητής/τρια με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες να συμμετέχει σε εκδρομή-μετακίνηση με συνοδεία ενήλικου συγγενικού ή άλλου ενήλικου προσώπου που εισηγείται και διαθέτει η οικογένεια, με δική της δαπάνη.

7. Απαγορεύεται αυστηρά σε οποιοδήποτε άλλο άτομο, πλην των ρητά αναφερόμενων στην πράξη του Συλλόγου Διδασκόντων, με οικονομική ή χωρίς οικονομική επιβάρυνση, να συμμετέχει σε σχολική μετακίνηση.

Β. Οργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων - μετακινήσεων

Άρθρο 9

Οι εκπαιδευτικές μετακινήσεις οργανώνονται από το σχολείο με ευθύνη του Συλλόγου Διδασκόντων. Στην αρχή της σχολικής χρονιάς καταρτίζεται ετήσιος ή τριμηνιαίος προγραμματισμός εκπαιδευτικών δράσεων, μετά από απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων του σχολείου ο οποίος υποβάλλεται για ενημέρωση στον/στην Προϊστάμενο/η Εκπαιδευτικών Θεμάτων, ο/η οποίος/α μπορεί να διατυπώνει τις δικές του/της παρατηρήσεις και προτάσεις.

Άρθρο 10

Μετακινήσεις χωρίς διανυκτέρευση

Ο/Η Διευθυντής/ντρια του σχολείου, στην αρχή του σχολικού έτους, λαμβάνει τουλάχιστον τρεις (3) προ-

σφορές για την επιλογή του μεταφορικού μέσου μετακίνησης των μαθητών/μαθητριών για τις εκπαιδευτικές δράσεις που θα πραγματοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς (εκτός των μετακινήσεων που περιλαμβάνουν διανυκτέρευση). Η επιλογή απαιτεί αιτιολογημένη απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, τόσο από οικονομικής άποψης, όσο λαμβάνοντας υπόψη και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Σε κάθε περίπτωση, η επιλογή δύναται να αλλάξει με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων εφόσον οι όροι και οι προϋποθέσεις της επιλογής δεν πληρούνται.

Άρθρο 11

Μετακινήσεις με διανυκτέρευση/σεις

1. Για κάθε προγραμματιζόμενη εκπαιδευτική δράση με διανυκτέρευση/σεις, ο/η Διευθυντής/ντρια του σχολείου προκηρύσσει στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, στην οποία υποχρεωτικά αναγράφονται:

- α. προορισμός/οί,
- β. προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων (ανηλίκων και ενηλίκων),
- γ. μεταφορικό/ά μέσο/α και τυχόν πρόσθετες προδιαγραφές,
- δ. «κατηγορία» καταλύματος,
- ε. λοιπές υπηρεσίες (παρακολούθηση εκδηλώσεων, επίσκεψη χώρων κ.λπ.),

στ. υποχρεωτική Ασφάλιση Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Διοργανωτή Ταξιδιών/Ταξιδιωτικού - Τουριστικού Γραφείου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και ζ. καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης των προσφορών, η οποία θα πρέπει να είναι τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες μετά την ανάρτηση της προκήρυξης.

Επισημαίνεται ότι οι προσφορές πρέπει να είναι απολύτως ποσοτικά και ποιοτικά συγκρίσιμες προκειμένου να διασφαλίζεται η επιλογή της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη. Συνιστάται στα σχολεία να ζητούν και την πρόσθετη προαιρετική ασφάλιση, που καλύπτει τα έξοδα σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας. Για τις παραπάνω υπηρεσίες πρέπει να ζητείται η τελική συνολική τιμή του οργανωμένου ταξιδιού, αλλά και η επιβάρυνση ανά μαθητή/μαθήτρια και ανά συνοδό γονέα/κηδεμόνα σε περίπτωση συμμετοχής του/της στη μετακίνηση. Η προσφορά του τουριστικού γραφείου θα κάνει ρητή αναφορά στην κατηγορία του καταλύματος που προτείνει. Οι προσφορές, που πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), κατατίθενται κλειστές στο σχολείο. Με κάθε προσφορά κατατίθεται από το τουριστικό γραφείο απαραίτητως και υπεύθυνη δήλωση ότι διαθέτει ειδικό σήμα λειτουργίας, το οποίο βρίσκεται σε ισχύ. Σε περίπτωση που δεν έχει αποσταλεί προσφορά μέχρι την ημερομηνία και ώρα που έχει ορισθεί, σύμφωνα με την προκήρυξη, ο διαγωνισμός επαναπροκηρύσσεται με νέα καταληκτική ημερομηνία, εφόσον υπάρχει χρόνος. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τα απαραίτητα χρονικά περιθώρια ο διαγωνισμός κηρύσσεται άγονος και το σχολείο απευθύνεται σε

συγκεκριμένο τουριστικό γραφείο, αφού ενημερωθεί η οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης με σχετικό πρακτικό.

Για σχολεία με μικρό αριθμό μαθητών/τριών, στα οποία δίνεται η δυνατότητα συνδιοργάνωσης της δράσης-μετακίνησης με όμορες σχολικές μονάδες, η προκήρυξη εκδήλωσης ενδιαφέροντος είναι κοινή και ακολουθεί τους παραπάνω όρους.

2. Για την αξιολόγηση των προσφορών και την επιλογή της πλέον συμφέρουσας προσφοράς, συγκροτείται Επιτροπή, με Πράξη του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου, η οποία αποτελείται από τον/την ιδιο/α, ως πρόεδρο, δύο (2) συνοδούς-εκπαιδευτικούς, που ορίζονται από τον Σύλλογο Διδασκόντων και δύο (2) εκπροσώπους του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, εφόσον λειτουργεί τέτοιος Σύλλογος, ο οποίος εκπροσωπείται με μία (1) ψήφο. Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα και ευθύνη επιλογής του τουριστικού γραφείου που θα πραγματοποιήσει τη μετακίνηση. Η επιλογή του τουριστικού γραφείου καταγράφεται στο πρακτικό που συντάσσεται και στο οποίο αναφέρονται με σαφήνεια τα κριτήρια επιλογής. Το πρακτικό αναρτάται το συντομότερο στην ιστοσελίδα ή στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου. Ενστάσεις κατά της επιλογής μπορούν υποβληθούν εντός τριών (3) ημερών από την ανάρτηση του πρακτικού επιλογής.

3. Μετά την αξιολόγηση των προσφορών και την εξέταση των ενδεχόμενων ενστάσεων, γίνεται η τελική επιλογή του τουριστικού γραφείου και το σχολείο συντάσσει σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού (ιδιωτικό συμφωνητικό), σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, που υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη. Επισημαίνεται ότι μετά την κατακύρωση της προσφοράς στο τουριστικό γραφείο δεν μπορεί να γίνει καμία αλλαγή στους όρους της σύμβασης και στις συμφωνημένες υπηρεσίες.

Στη σύμβαση περιλαμβάνονται απαραίτητως τα εξής:

- i. Το εγκεκριμένο από τον Σύλλογο Διδασκόντων αναλυτικό πρόγραμμα της μετακίνησης.
- ii. Το όνομα του ξενοδοχείου, η κατηγορία του, ο αριθμός δωματίων και κλινών και οι παρεχόμενες από αυτό υπηρεσίες.
- iii. Η Ασφάλεια Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης.
- iv. Το συνολικό κόστος της εκδρομής και το κόστος ανά μαθητή/μαθήτρια και ανά συνοδό γονέα/κηδεμόνα σε περίπτωση συμμετοχής του/της στη μετακίνηση.
- v. Τους Γενικούς Όρους συμμετοχής στην εκδρομή.

4. Το σχολείο υποχρεούται να αναρτά στον πίνακα ανακοινώσεων και στην ιστοσελίδα του τις προσφορές των τουριστικών γραφείων, τη σύμβαση οργανωμένου ταξιδιού που υπογράφηκε, καθώς και τον αριθμό του ασφαλιστηρίου συμβολαίου επαγγελματικής ευθύνης.

5. Εφόσον υπάρχουν σοβαροί λόγοι εξαιτίας των οποίων καθίσταται αδύνατη η πραγματοποίηση της μετακίνησης στην ημερομηνία που είχε αρχικά αποφασιστεί, είναι δυνατή η πραγματοποίησή της σε άλλη ημερομηνία με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων και σε συνεννόηση με το τουριστικό γραφείο, με βάση τις αντικειμενικές δυνατότητες, αλλά εντός των προβλεπόμενων από την παρούσα υπουργική απόφαση χρονικών περιόδων. Επίσης, είναι δυνατή η αλλαγή των συμμετεχόντων

εκπαιδευτικών, μαθητών και μαθητριών, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις όσον αφορά στον αριθμό των συμμετεχόντων μαθητών/μαθητριών και των συνοδών εκπαιδευτικών. Σε κάθε περίπτωση ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια για την έγκριση της μετακίνησης αρχή.

6. Μετά τον προγραμματισμό των πολυήμερων εκπαιδευτικών μετακινήσεων, με ευθύνη του/της Διευθυντή/ντριας του σχολείου, καταχωρίζεται η εκπαιδευτική μετακίνηση στο ηλεκτρονικό Πληροφοριακό Σύστημα του Υ.ΠΑΙ.Θ. (Myschool).

7. Επισημαίνεται ότι από την παραπάνω διαδικασία προκήρυξης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής προσφορές εξαιρούνται: α) οι ομάδες έως δέκα (10) ατόμων, συνυπολογίζοντας τους εκπαιδευτικούς συνοδούς και β) οι μετακινήσεις για τις οποίες η έκδοση εισιτηρίων ή/και η εξασφάλιση της διαμονής γίνεται από άλλους ευρωπαϊκούς ή διεθνείς φορείς. Για τις διασχολικές ομάδες, στις οποίες μετακινούνται πλέον των δέκα (10) ατόμων, συμπεριλαμβανομένων και των εκπαιδευτικών, θα πρέπει η διαδικασία προκήρυξης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, αξιολόγησης και επιλογής προσφοράς να γίνει, όπως περιγράφεται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 12

Ειδικές υποχρεώσεις ασφαλούς διενέργειας μαθητικών μετακινήσεων

1. Οι μετακινήσεις των μαθητών και μαθητριών είναι δυνατό να πραγματοποιούνται με τα εναέρια, θαλάσσια, οδικά και σιδηροδρομικά μέσα μεταφοράς, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι όροι ασφαλείας για καθένα από αυτά.

2. Για την ασφαλή μετακίνηση των μαθητών και μαθητριών, η εκκίνηση των μετακινήσεων θα γίνεται από το χώρο του σχολείου ή σε χώρο που καθορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων, δεν θα πραγματοποιείται πριν από τις 6 π.μ., ενώ η άφιξη στον τόπο προορισμού ή η επιστροφή στο σχολείο ή σε χώρο που καθορίζεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων, πραγματοποιείται το αργότερο έως τις 10 π.μ., όταν η εκδρομή πραγματοποιείται οδικώς. Σε περίπτωση χρήσης άλλου μεταφορικού μέσου, είναι δυνατό να διαφοροποιηθούν τα παραπάνω προβλεπόμενα χρονικά όρια εκκίνησης-άφιξης με απόφαση του κατά περίπτωση οργάνου που εγκρίνει τη μετακίνηση.

3. Σε περίπτωση μετακίνησης με τουριστικά λεωφορεία, ο/η υπεύθυνος/η της εκπαιδευτικής μετακίνησης φροντίζει να αναρτηθεί στα οχήματα ευανάγνωστη πινακίδα με την ένδειξη «Σχολική Μετακίνηση - (όνομα σχολείου)» σε εμφανή σημεία στο πρόσθιο και οπίσθιο μέρος του οχήματος, η οποία διατηρείται έως το τέλος της μετακίνησης.

4. Η τήρηση του προγράμματος της εκπαιδευτικής μετακίνησης, καθώς και η ασφάλεια των μαθητών και μαθητριών σε όλη τη διάρκεια της μετακίνησης, από την αναχώρηση έως και την επιστροφή τους, αποτελεί ευθύνη του/της υπεύθυνου/ης της μετακίνησης και των συνοδών εκπαιδευτικών. Ο/Η Διευθυντής/ντρια του σχολείου, εφόσον η μετακίνηση γίνεται με τουριστικά λεωφορεία,

απευθύνεται εγγράφως στη Διεύθυνση Τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας, ώστε να διενεργηθεί έλεγχος των οχημάτων (έγγραφα καταλληλότητας οχήματος, επαγγελματική άδεια οδήγησης, έγγραφα οδηγού κ.λπ.), λίγο πριν την αναχώρηση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών. Οι συνοδοί εκπαιδευτικοί επιβλέπουν τα όρια ταχύτητας και, εφόσον κρίνουν σκόπιμο, απευθύνονται στις αστυνομικές διευθύνσεις του τόπου προορισμού, για επανάληψη των ελέγχων.

5. Οι χώροι που επιλέγονται για τη διαμονή, εστίαση και ψυχαγωγία των μαθητών και μαθητριών πρέπει να διαθέτουν νόμιμη άδεια λειτουργίας και να πληρούν τους όρους ασφαλείας και υγιεινής.

6. Σε περίπτωση εκπαιδευτικής επίσκεψης στο εξωτερικό, απαιτείται η έγκαιρη ενημέρωση της Πρεσβείας ή του πλησιέστερου Προξενείου της Ελλάδας στη χώρα αυτή και η κοινοποίηση της σχετικής απόφασης μετακίνησης στη Διεύθυνση Ε1 του Υπουργείου Εξωτερικών (στην ηλεκτρονική διεύθυνση e01@mfa.gr ή στο φαξ 210-3682277).

7. Σε έκτακτη ανάγκη ή ανυπέρβλητη δυσκολία που τυχόν προκύψει κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής μετακίνησης, ο/η υπεύθυνος/νη απευθύνεται στις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές (Αστυνομία, ΕΚΑΒ κ.λπ.) ζητά τη συνδρομή τους, ενώ για το εξωτερικό ζητά τη συνδρομή των πλησιέστερων πρεσβευτικών ή προξενικών αρχών, καθώς και του/της αρμόδιου/ας Συντονιστή/στριας Εκπαίδευσης Εξωτερικού, των οποίων τα τηλέφωνα και τις διευθύνσεις έχει φροντίσει να πληροφορηθεί πριν την αναχώρηση.

8. Για κάθε εκπαιδευτική μετακίνηση στο εξωτερικό των συνοδών εκπαιδευτικών, των μαθητών και μαθητριών είναι απαραίτητη η ασφαλιστική κάλυψη για τη διάρκεια του ταξιδιού και της διαμονής. Για μετακινήσεις σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εκπαιδευτικοί απευθύνονται στην αρμόδια ασφαλιστική υπηρεσία για την έκδοση Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθένειας (ΕΚΑΑ). Για τους μαθητές και μαθητρίες θα πρέπει να μεριμνήσουν έγκαιρα οι γονείς/κηδεμόνες τους, απευθυνόμενοι στον ασφαλιστικό τους φορέα, προκειμένου να έχουν τη σχετική πληροφόρηση και να προβούν στην έκδοση ΕΚΑΑ για τα παιδιά τους. Σε περίπτωση που μαθητής/τρια διαθέτει ιδιωτική ασφάλιση, ο γονέας/κηδεμόνας θα πρέπει να καταθέσει σχετική Υπεύθυνη Δήλωση με συνημμένο αντίγραφο συμβολαίου ή βεβαίωση του ασφαλιστικού φορέα.

9. Σε περίπτωση που για την πραγματοποίηση των δράσεων του παρόντος άρθρου επιλέγονται οργανωμένοι χώροι, όπως αθλητικά κέντρα, τουριστικές εγκαταστάσεις, παιδικές κατασκηνώσεις και άλλα, θα πρέπει αυτοί να είναι πιστοποιημένοι και να διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες και κατάλληλες προδιαγραφές για την υποδοχή των μαθητών/τριών. Αρμόδιος για τον έλεγχο της καταλληλότητας του χώρου υποδοχής είναι ο υπεύθυνος της μετακίνησης. Ειδικά για χώρους άθλησης-δραστηριοτήτων, αυτός ζητά αντίγραφα των σχετικών αδειών και πιστοποιητικών, τόσο των εγκαταστάσεων όσο και των παρεχόμενων υπηρεσιών, τις οποίες λαμβάνει υπόψη του ο Σύλλογος

Διδασκόντων κατά τη λήψη της απόφασής του για την υλοποίηση της μετακίνησης στον συγκεκριμένο χώρο.

10. Μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής μετακίνησης με διανυκτέρευση/σεις ο/η υπεύθυνος/η, σε συνεργασία με τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, συντάσσει λεπτομερή έκθεση σχετικά με τη διεξαγωγή της, την τήρηση του προγράμματος και τον βαθμό επίτευξης των εκπαιδευτικών στόχων της. Η έκθεση υποβάλλεται στον/στη Διευθυντή/ντρια του σχολείου για ενημέρωση του ιδίου και του Συλλόγου Διδασκόντων και κοινοποιείται στην οικεία Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

11. Στις σχολικές μονάδες καθώς και στις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης τηρείται φάκελος εκπαιδευτικών μετακινήσεων με διανυκτέρευση, στον οποίο φυλάσσονται τα εξής αρχεία:

i. Αντίγραφα των συμβάσεων των σχολείων με τα τουριστικά γραφεία.

ii. Έκθεση, η οποία συντάσσεται από τον υπεύθυνο της μετακίνησης σε συνεργασία με τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς.

12. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι να μην προκύπτει δαπάνη για το Δημόσιο.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης να αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσης αυτής και κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με τα παραπάνω καταργείται.

Άρθρο 14

Δημοσίευση σε ΦΕΚ

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Μαρούσι, 9 Ιουλίου 2020

Η Υφυπουργός

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

